

PSYCHIATRICKÁ NEMOCNICA PHILIPPA PINELA
P.O.Box 158, Malacká cesta 63, 902 18 Pezinok

Liga za duševné zdravie SR
Ševčenkova 21
851 01 Bratislava

Pezinok, 10.7.2009.

Vec: **Stanovisko Pinelovej nemocnice k medializovanému prípadu pacienta**

Vážená LDZ,

dovoľte nám vyjadriť sa k publikovanému a na internete jednostranne interpretovanému prípadu nášho pacienta, liečeného na Mužskom oddelení II. PK SZU.

Vedie nás k tomu najmä potreba vecne a pravdivo objasniť okolnosti tohto v podstate mimoriadneho, nie bežného prípadu. Je to stanovisko, ktoré chceme smerovať najmä do radov pacientov a ich blízkych, aby dôverovali ľuďom, ktorí ich s veľkou obetavosťou a s láskou ku svojej profesii liečia.

Spomínaný pacient trpí na duševnú poruchu a lieči sa proti svojej vôli na základe súdneho rozhodnutia o ochrannej psychiatrickej liečbe. Dopúšťal sa skutkov, za ktoré by bol inak trestne stíhaný a potrestaný, ale bol exkulpovaný pre duševnú chorobu a bola mu nariadená (opakovane) ochranná psychiatrická liečba. Problémom pacienta je nielen duševná porucha, ktorá vedie k nedôvere v iných ľuďoch a rôznym asociálnym postojom a aktivitám, ale aj vysoká miera agresivity, ktorou disponuje.

Ak by bol trestne zodpovedný, bol by uväznený na dlhé roky, pretože každý občan, ktorý uplatňuje svoje subjektívne predstavy o vlastných právach na úkor práv a slobôd iných občanov, ohrozuje ich na zdraví a na živote, je podľa trestného práva rozhodnutím súdu obmedzený na občianskych právach a zbavený slobody. Psychicky chorý je tiež obmedzený v týchto právach, avšak – dostáva sa mu adekvátnej liečby a starostlivosti, ktorú by vo výkone trestu nedostával v potrebnej miere. Nemocnica však musí dbať aj na potenciálnu nebezpečnosť takéhoto pacienta a vytvoriť také podmienky liečby a režimu, aby pacient neohrozoval iných.

Vzhľadom na nárast agresivity istej časti pacientov (na čom sa v najmä poslednom desaťročí odzrkadľujú ich predstavy o slobode) pristúpila Pinelova nemocnica ako prvá na Slovensku pre zvýšenie bezpečnosti iných pacientov a zdravotníckeho personálu k zriadeniu špeciálnej AG-stanice. Na tejto stanici sú v službe zastúpení vo väčšej miere mužskí zamestnanci, je tu zabezpečená stála služba člena súkromnej bezpečnostnej služby a pohyb pacientov je neustále monitorovaný kamerami. Na tejto stanici je aj vyššie mzdové ohodnotenie zdravotníckych pracovníkov, vystavených pracovnému riziku. Zriadenie tejto stanice stojí nemocnicu nemalé finančné prostriedky, ale viedlo ku stabilizácii počtu zdravotníckych pracovníkov a väčšej bezpečnosti.

V bežných prípadoch pacienti na ochrannej psychiatrickej liečbe postupne strácajú svoju agresivitu liečbou psychickej poruchy, ktoré k nej viedli. Ochranná liečba im býva po istom čase súdom ukončená, alebo – vo väčšine prípadov – zmenená na ambulantnú formu a z nemocnice sú prepustení domov.

Iba v mimoriadnych prípadoch trvá ochranné liečenie dlhú dobu, niekedy roky a prepustenie pacienta nie je možné. Sú to zväčša páchatelia ťažkých agresívnych deliktov a súdy preto dôsledne zvažujú vysoké spoločenské riziko týchto pacientov. Netreba mať predsudky ani nadmerné obavy, takýchto mimoriadne nebezpečných pacientov je z celkového počtu liečených veľmi málo a existujúca sieť starostlivosti ich dokáže zachytiť.

Mimoriadnym prípadom je aj spomínaný pacient. Je to vysoký, svalnatý silák. Taký silný, že v afekte zlosti ho nedokázalo zvládnuť niekoľko silných mužov, stalo sa, že napokon zasahujúci príslušníci polície, privolaní na pomoc pri ťažkej agresii pacienta museli na jeho zvládnutie privolať špeciálnu zásahovú jednotku. A pacient je nebezpečný pre iných najmä tým, že svoju fyzickú nadradenosť dal pocítiť nielen iným pacientom, sestričkám a ošetrovateľom, ak

tel.: +421 33 6482101, fax: +421 33 6482363, mail: mail@pnpp.sk
IČO: 30801397, DIČ: 2022140483, č. účtu: 7000286717/8180

PSYCHIATRICKÁ NEMOCNICA PHILIPPA PINELA P.O.Box 158, Malacká cesta 63, 902 18 Pezinok

sa ho opovážili upozorniť na porušovanie liečebného režimu, ale napadol aj primára v inej psychiatrickej nemocnici a škrtil aj lekára našej nemocnice pri ordinácii na AG oddelení v službe. Stačilo, ak mu chceli obmedziť svojvoľné odchádzanie z nemocnice a zháňanie si alkoholu či iných návykových látok. Zastráňoval svojou silou a nožmi zasunutými za sárou čižmy aj pacientov. Nehovoriac o jeho správaní sa mimo psychiatrických zariadení, na slobode...

Napokon po mnohých porušeníach liečebného režimu a mnohých psychoterapeutických pohovoroch a podávaní upokojujúcich liekov, keď ho primár už dôrazne osobne upozornil na to, že musí dodržiavať režim, pretože pod vplyvom omamnej látky nadával, vyhrážal sa sestričkám a demoloval nábytok, pacient použil fyzickú i slovnú agresiu aj voči nemu, najmä formou vyhrážok, ktoré vzbudzovali v okolitých osobách stres a obavy, že ich naplní – buď sám, alebo s pomocou inej osoby. Po intervencii zásahovej jednotky bol prifixovaný na posteli. Vzhľadom na jeho enormnú svalovú silu boli po konzultáciách s vedením nemocnice a výrobcom napokon vyrobené špeciálne manžety na ruky, ktoré boli fixované o rám postele reťazou (musíme si uvedomiť, že ide o pacienta, ktorý potrhá kožené popruhy, ktoré iným úplne postačia, rukami rozťahal policajné putá...) Fixácia trvala istú dobu, pacient bol postupne uvoľňovaný a napokon sa voľne pohyboval po chodbe a spoločenských priestoroch oddelenia.

Ale, ako to bolo aj predtým, opäť stupňoval svoje požiadavky na voľný pohyb a svojvoľné aktivity nerešpektujúc, že je na ochrannej liečbe a keď mu nebolo vyhovené, zaútočil najprv proti dverám a potom proti pracovníkovi SBS kovovou tyčou, ktorú vytrhol z rámu postele. Toto bol dôvod opätovného pripútania pacienta na posteľ.

Treba si uvedomiť, že takéto opatrenie dlhšie trvajúcej fixácie nie je obvyklé a je spojené aj s väčšou záťažou personálu, pretože pacient je neustále monitorovaný, ošetrovaný, polohovaný a je pravidelne je kontrolovaný jeho zdravotný stav. Pacientovi je samozrejme venovaná nielen starostlivosť o telesný stav, ale má svojho terapeuta, ktorý mu vysvetľuje situáciu, hovorí s ním o jeho potrebách a pocitoch. Pacienta kontroluje primár, námestníčka pre zdravotnú starostlivosť a riaditeľ nemocnice je pravidelne informovaný. Personál na AG stanici vedie pacienta k tomu, aby sa snažil zvládať svoju nevypočítateľnosť, impulzivitu a agresiu, boli mu dané podmienky postupného odpútania, pri kontrole námestníčky pre ZS dňa 5.7. bol už pripútaný symbolicky jednou rukou, mohol chodiť okolo lôžka, s lôžkom sa presunúť na balkón. Odmietal rôzne ponuky na zníženie deprivácie, napríklad rádio, TV, radšej svoj čas rád trávil rôznymi požiadavkami voči personálu a vulgárnymi slovnými útokmi na sestry. V tejto fáze už postupného odpútania od lôžka však 7.7.2009 napriek sľubom a ubezpečeniam, že bude rešpektovať pravidlá liečebného režimu, napriek farmakoterapii a psychoterapii, znovu zaútočil na sestru v službe- podarilo sa mu uvoľniť sa z manžety, sestru vytlačil na balkón a násilím si od nej vzal kľúče od vstupných dverí. Oddelenie sa mu však opustiť nepodarilo, vďaka pohotovosti pracovníka SBS a ostatných.

Záverom chceme povedať, že sme vyčerpali všetky dostupné prostriedky na liečbu pacienta a ochranu spoločnosti i vlastného personálu a že takéto opatrenie je vynútené mimoriadnymi okolnosťami. Viac sa v bežnom psychiatrickom zariadení urobiť nedá.

Psychiatrické nemocnice dlhú dobu volajú po zriadení špecializovaného detenčného zariadenia pre zvlášť nebezpečných psychicky chorých páchatel'ov závažných činov inak trestných. Iba takéto zdravotnícke zariadenie s odborným dohľadom cvičeného väzenského personálu, postavené a zabezpečené tak, aby ho pacienti nemohli svojvoľne opustiť, aby sa v ňom mohli voľne pohybovať, športovať, pracovať v dielni, nakupovať si atď. by splnilo všetky predpoklady kombinácie liečby a izolácie tejto skupiny pacientov (podľa vykonaného cenzusu predpokladáme že na Slovensku je takých asi 50).

h.doc.MUDr. Pavel Černák, PhD.
riaditeľ PNPP

tel.: +421 33 6482101, fax: +421 33 6482363, mail: mail@pnpp.sk
IČO: 30801397, DIČ: 2022140483, č. účtu: 7000286717/8180